

Billingsbygden

Nr 3 2021 (nätupplaga)

Berättaren Per Gustavsson i Fornbyn, Skara, då det var hundraårsjubileum den 13 juni. Foto: @ Monika Moberg Kilefors

OBS! Kopiering av sid 1-5 till andra hemsidor förbjuden.

Trevlig midsommar!

Hembygdslivet börjar komma igång med framförallt utomhusaktiviteter.

Vi hoppas att restriktionerna luckras upp efter den 1 juli.

OBS! Använd några minuter till att besöka våra hemsidor eller fb-grupper

Kanske får du ett tips på sidan 2? Klicka bara på länkarna

Har du något att berätta? Hör av dig!

Hälsningar Monika Moberg Kilefors – monika.moberg@blackhornet.me
070 6425670, Norra Bergvägen 16B, 541 32 Skövde www.blackhornet.me
Skövde Släktforskarförening samt flera av hembygdsföreningarna i Skövde kommun
samarbetar med

 **Studieförbundet
Vuxenskolan**

Hemsidor

OBS! Klicka på länken så kommer du direkt till resp hemsida.

Västergötlands Hembygdsförbund
– <http://www.hembygd.se/vastergotland/> –
Binnebergsortens hbf:
<https://www.hembygd.se/binnebergsortens-hembygdsf-rening/>
Binnebergs tingshus: <http://www.binneberg.se/>
Häggums hbf – <http://haggum.se>
Norra Billings hbf
– <http://www.hembygd.se/norra-billing/>
Skövde hbf: <http://www.hembygd.se/skovde/>
Skövde släktforskarförenings hemsida: <http://www.skovdesff.com/>
Sventorp-Forsby hbf
– <http://www.hembygd.se/sventorp-forsby-hembygdsforening/>
Skultorps hbf – <http://www.skultorpshembygdsforening.se/>
Varola-Vretens hbf: <http://hembygd.varola.se>
Vallby-Sörgården: <https://www.hembygd.se/vallby>
Wäring-Locketorps hbf:
<https://www.hembygd.se/w-ring-locketorps-hembygdsf-rening>
Värsås hbf:
<http://www.värsåshembygdsforening.se/>
Studieförbundet Vuxenskolan
<http://www.sv.se/avdelningar/sv-skaraborg/din-kommun/skovde/>
Skövde Stadsmuseum och Kulturfabriken
<https://kulturiskovde.se/skovdekulturfabrik/>
Bläckhornet, Monika Moberg Kilefors
– www.blackhornet.me

Tidanbygdens Hembygdsförening, Se ***Tidanbygden på facebook***
Hagelbergs hembygdsförening finns med på Bygdegårdarnas riksförbunds hemsida.
Flera av föreningarna finns med på facebook.

Skövde kommuns hembygdsrets

Många föreningar bildades i Skövde under 1960- till 1970-talen. Skövde Hembygdsförening bildades 1924 och det var denna förening som stiftade Skövde stadsmuseum.

1973–74 utgavs Billingsbygden för första gången som en gemensam utgivning i Skövde kommun med Skövde hembygdsförening i spetsen.

Skövde hembygdsrets har ett organisationsnummer och en kassör, Lisbeth Hansson, Sventorp.

Kretsen samlas för årsmöte den 28 juni vid Vakällan, Locketorp.

Kretsen har ett arbetsutskott. Gunilla Nilsson, Våring-Locketorp, Ingvar Gunnarsson, Vårsås och Ulf Johansson, Norra Billing. Ingvar Gunnarsson är sammanställande.

Dessa föreningar och organisationer ingår i Skövde hembygdsrets:

Binnebergsortens hbf, Stiftelsen Binnebergs tingshus, Hagelbergs hbf, Häggums hbf, Norra Billings hbf, Skultorps hbf, Skövde hbf, Skövde Släktforskarförening, Sventorp-Forsby hbf, Tidanbygdens hbf, Varola-Vretens hbf, Våring-Locketorps hbf, Vårsås hbf och Föreningen Vallby Sörgården (Ägd av hembygdsföreningarna i Tidan och Våring-Locketorp) Skövde stadsmuseum. Sök via hemsidorna, sid 2.

Billingsbygden 2021

Det digitala årsmötet 2020 beslutade att inte ge ut boken Billingsbygden 2021. Årsmötesprotokollet i original finns hos kassören Lisbeth Hansson. Om du vill ha en kopia, kontakta undertecknad. E-post och telefon, se sidan 1.

Alla föreningsordföranden och mötesdeltagare har fått en kopia. Kretsen samlas för nytt årsmöte den 28 juni 2021 vid Vakällan, Locketorp.

Monika Moberg Kilefors

Prenumerera på Västgötabygden!

Det kostar 160 kr att få hem sex nummer av tidningen under ett år. Vid samtidig beställning av 10 prenumerationer (beställ t ex till hela styrelsen) är priset 140 kr per prenumeration. Ordförande, sekreterare och kassör i varje förening får tidningen utan kostnad, förutsatt att föreningen är ansluten till Västergötlands Hembygdsförbund.

Kanslist

Eva Mann, 0512-105 50.

E-post: kansli@vhbf.

Evas kontorstid torsdagar 9–15.

Bankgiro: 378-5383. Swish: 123 214 84 19.

Glöm inte att ange namn och adress.

Västgötabygden nr 3 2021 utkommer i slutet av juni.

Västgötabygden firar 75-årsjubileum i år. 1946–2021.

Har du något att berätta från din förening? Kontakta Monika.

Billingsbygden 2016–2020

När vi beställer Billingsbygden från tryckeriet så får vi alltid en mängd överexemplar plus de exemplar som blir över efter att hembygdsföreningarna har beställt. Nu har restlagret delats ut. Eftersom föreningarna har tagit olika många så får de tillbaka proportionerligt i förhållande till vad man beställt under åren 2016–2020. De flesta föreningar har hämtat sina böcker. Resten har delats ut till de föreningar som vill ha ett antal extra. Lagret är tömt, men det finns ett antal från 2020 kvar, om någon vill ha.

Innehållsförteckningar finns på Bläckhornets hemsida under Billingsbygden, se sidan 2. Klicka på länkarna. Förteckningarna finns även på Sventorp-Forsby Hembygdsförenings hemsida.

Inge Pettersson

– ordförande

i Borås Hembygds-krets

Västergötlands Hembygdsförbunds stämma, som var planerad till Borås den 25 september 2021, anordnad av Borås Hembygds-krets, som består av ett 20-tal hembygdsföreningar, blir digital. Ordförande i kretsen sedan 2012 är Inge Pettersson från Ljushult.

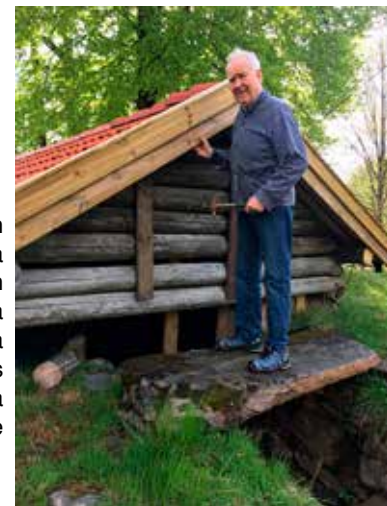
Inge Pettersson är bosatt på gården Lönnåsen, som arrenderades av hans föräldrar år 1948. Där får han utlopp för sina intressen, och just nu gör han en smedja i gårdens gamla jordkällare. Redan som 19-åring köpte han Lönnåsen, och då renoverade han en torpstuga på gården. Det visar på hans framtida inriktning i livet, som slöjdlärare och hembygdsvårdare. Redan i skolan bestämde han sig för att bli slöjdlärare och har arbetat som lärare i Svenljunga i 10 år och sedan i Borås. Han utbildade sig också till lärare i no-ämnen och teknik och tycker att det är en bra kombination med både teoretisk och praktisk inriktning. En tid var han med i Slöjdrådet under Skolöverstyrelsen, och han anser, att det är viktigt att ett praktiskt ämne som slöjd finns kvar i skolorna. Men det behövs eldsjälur. Vidare är slöjd ett ämne av stor betydelse för kulturarvet och för att bevara kunskaper i hemslöjd och hantverk.

Tog över gården

Inge Pettersson tog över gården efter sina föräldrar och hade sedan köttdjur på gården, som har fina betesmarker med höga natur- och kulturvärden. Nu finns här betesdjur, både nötkreatur och får, som håller markerna öppna. Miljöintresset ledde till att Inge Pettersson engagerade sig i Miljöpartiet, och han var ordförande i miljönämnden i Borås kommun i ett tiotal år. Han är nu ledamot i Borås Energi och Miljö och har lämnat Miljöpartiet.

Genom hela livet kan man följa Inge Petterssons hembygdsintresse.

Ljushults Hembygdsförening blomstrade på 1970-

Inge Pettersson vid den smedja som han håller på att bygga i gårdens gamla jordkällare

och 1980-talet, och en hembygdsbok gavs ut. Inge var med i studiecirkel och dokumenterade bygdens historia. Pengar till bokens tryckning kom från flera håll. Hembygdsgården utvecklades, och Inge skänkte en gammal timmerladugård från gården. Han var vice ordförande i föreningen fram till 2005 och därefter ordförande fram till 2017.

Från år 2012 har Inge Pettersson varit ordförande i Borås Hembygds-krets, som har en livlig verksamhet. Där har den politiska bakgrunden kommit väl till pass. I kommunen finns möjligheter att få medel till lokal utveckling, vilket har varit till stort gagn för hembygdsföreningarna. Inge Pettersson visar gärna byggnaderna i Ramnaparken och Borås museum. Byggnaderna där ägs av De sju häradernas kulturhistoriska förening, där Inge Pettersson är styrelseledamot.

Ett projekt för framtiden är Aplared 120 år. Där dokumenteras Aplareds samhälle från järnväg till bredband. Jag frågar, vad som är viktigast i hembygdsrörelsen i framtiden. Svaret blir följande:

- Dokumentation för att bevara åt kommande generationer.
- Arbete bland barn och ungdom för att skapa nyfikenhet och lust att själva söka kunskap.
- Samarbete som ger gemenskap och glädje.
- God ekonomi, eftersom pengar är viktigt för att underhålla byggnader och utveckla verksamheter.

Ann-Britt Boman

Borås Hembygds-krets: I Västgötabygden nr 2 2021 finns en artikel av Ann-Britt Boman om Borås Hembygds-krets, som bildades 1978. Kretsen består av ett 20-tal hembygdsföreningar. I öster finns Dannike, Ljushults, Rångedala, Toarps och Åspereds hembygdsföreningar. I norr finns Hembygdsföreningen Borgstenas framtid, Fristads, Gingri, Tämta och Vänga hembygdsföreningar. Västerut finns Bredareds och Sandhults hembygdsföreningar, Hedareds Byalag, Viareds Natur- och Hembygdsförening, Bollebygds och Björketorps Hembygdsförening samt Töllsjö Fornminnesförening. Söderut finns Kinnarumma och Seglora hembygdsföreningar och inne i staden Brämhults och Hulta-Hässleholmens Hembygdsförening samt Hembygdsföreningen Westergyllen.

Trilogin om Anna-Karin och Zibuse

Anna-Karin Nyberg Mazeka hade två hembygder. Skultorp och Västgötaslätten, där hon var född och uppvuxen, och det sydafrikanska townshipet, där hon bodde och arbetade i cirka tio år till sin död 2006. Hon älskade båda lika mycket.

Townships är kvarlevor från apartheid, områden i städernas utkant dit de svarta förvisades. De befolkas fortfarande till största delen av svarta och präglas alltjämt av fattigdom.

Anna-Karin var den enda vita invånaren i townshipet Ncotshane utanför den lilla staden Pongola i nordöstra Kwa-Zulu Natal, där hon och hennes man Zibuse Mazeka startade många hjälpprojekt. Svårigheterna var många och de visste att deras tid tillsammans var utmätt, men de vägrade ge upp.

När Margot och Gunnar Nyberg besökt sin dotter ordnade de en mängd insamlingar, föredrag och informationsträffar till stöd för hjälparbetet, som alltjämt pågår under Zibuses ledning, och med fortsatt stöd av många supportrar på den här sidan även.

Nu har hela den dokumentära trilogin om Anna-Karin och Zibuse – Alla andra dagar ska vi leva, Det största steget och Under marulaträdet – kommit ut på Förlaget Selstam.se.

Margareta Bremertz

Fornbyn i Skultorp

En historisk miljö strax söder om Skövde. Sahlbergsstugan från 1700-talet står på sin ursprungliga plats, medan andra byggnader är hitflyttade.

Den gamla smedjan som tillhör Askims Hembygdsförening.

Stickerskan Elsa i Uggledal, Askim

”Är 2020 ett förlorat år pga coronaviruset?” frågar sig ordföranden Bengt Lindahl i Askims Hembygdsförenings årsskrift 2020. Som så många andra har hembygdsföreningen fått dämpa ner sig under förra året. Trots det så har man gett ut en fullmatad hembygds-skrift med allt från En femtiotalist (Lars O Carlsson) ser tillbaka på 1940-talet till Naturfenomen från i höstas. Däremellan innehåller skriften en rad berättelser från förr, varav Hon hette Elsa är en.

Triåstickerskan Elsa Paulina Olsson, född 1905, bodde i en stuga i Uggledal. Dit kom hon 1920 tillsammans med sin ensamstående mor Alida Olsson, som blev hushållerska hos änkemannen August Jonasson,

Elsa försörjde sig bl a genom att på en stickmaskin ta fram sockor till militären och hon hjälpte till med städning och klädvård hos familjer i Hovås och Askim. Birgith Olsson har skrivit om Elsa.

Inga Axman berättar i en lång artikel om Lidens gård i Hovås, som låg utmed Särövägen, där Hovås Pizzeria finns idag. Huvudperson är hemmansägaren Bror Gunnar Hansson, född 1899, och ogift. Han drev ensam jordbruket. Många fina bilder från bl a Sandås skola 1910–1912, boningshus, naturbilder, släktfoton och en gammal radio, där Gunnar kunde höra grannars telefonsamtal. Såväl telefon som TV saknades.

Sven Sandberg skriver om Stridsvagnshinder i Askim, och Jan Hallén beskriver en promenad i Billdal en förmiddag, där han först passerar Nygårdsskolan och han kommer så småningom fram till den gamla smedjan, som tillhör hembygdsföreningen.

Monika Moberg Kilefors